

Krátká práce na téma vnitřní víra

Dario Ergas

Centrum studií, Park studií a reflexe Punta de Vacas, březen 2017

Hrubý překlad ze španělského originálu: Petra Bednářová. Praha, duben 2017

Vnitřní víra neznamená utvrzovat se.

Znamená destabilizovat „pevnou půdu“, na které stojíme, cítit, aniž cítíme, něco hlubokého, co nás přitahuje k sobě.

Učím se tě cítit, i když tu nejsi.

Učím se ti naslouchat, i když ke mně nemluvíš.

Učím se následovat tvé světlo, i když ho nevidím.

Shrnutí

Tato krátká studie dělá syntézu Silova díla vztahujícího se k víře. Dále na základě zkušeností práce s askézí rozlišuje víru vnější od víry vnitřní; prohlubuje vnitřní víru a chápe ji jako víru v sebe sama a jako víru v transcendenci. Zkoumá posunutí já, ke kterým dochází u fenoménu víry, a to, jak se strach zmenšuje s vnitřní vírou, ale zvyšuje se s vnější vírou. Končí syntézou celé studie.

Zájem: Zájemem této krátké studie je obrátit se k vnitřní víře, abychom překonali strach z nicoty, z prázdnoty a ze smrti.

Hypotéza:

- Vnitřní víra je síla určitého přesvědčení.
- Kontakt s vírou, ať už vnitřní nebo vnější, je způsobem posunutí já, který může inspirovat vědomí.
- Vnitřní víra se zvětšuje, když činy směřují k ostatním, a podporují tak její posílení a osvobození.

Motivací této práce je zjistit, jak si udržet víru v tichu přesvědčení a reprezentací vědomí¹.

Co je víra

Je ve zvyku víru definovat jako „přesvědčení“. Někteří ji chápou jako přesvědčení bez opory v rozumu, jiní jako přesvědčení o něčem, co pociťují jako naprosto zřejmé. Také bývá definována jako ctnost (nebo síla), skrze kterou věříme v božské pravdy.

Víra dává do pohybu pocity, ale sama není pocitem; dává do pohybu představu a zobrazení, ale sama není představou ani zobrazením. Víra dává tělo do pohybu určitým směrem, ale sama není tělem, možná je právě tím směrem.

Ve *Slovníku Nového humanismu* se ožívají dva významy:

- 1) Víra je přesvědčení, které není založené na racionálních argumentech. *Slovník* nám také objasňuje, že různé teorie považují víru za pocit, za fenomén náležející intelektu nebo za vlastnost vůle.
- 2) Víra je psychologický stav, který se vyjadřuje v myšlenkách a představách a který slouží jako stimul a nasměrování v praktické činnosti.

---

¹ „V tomto prostoru tě může děsit pustá a rozlehlá krajina a hrozivé ticho noci zkraslené ohromnými nehybnými hvězdami. Tam, přímo nad hlavou, uvidíš vábivý tvar Černého Měsíce..., zvláštního Měsíce v zatmění zasazeného do hvězdné klenby přímo proti Slunci. Tady musíš počkat na úsvit, trpělivě a s vírou, protože zachováš-li klid, nemůže se přihodit nic zlého.“ – Silo, *Vnitřní Pohled*

V případě náboženské víry tento *Slovník* rozlišuje *zbožnost* a *náboženství*:

Zbožnost se vztahuje ke zkušenosti smyslu a pocitu transcendence.

Naproti tomu náboženství je víra ve spirituální bytosti. Taková víra může být studována z vnějšku (systém představ promítaných do ikon, chvalozpěvů, gest a držení těla) nebo z nitra zkušenosti, kterou prožívá praktikující věřící.

Ve *Vnitřní krajině* dává Silo víře speciální význam jako energii, která dává do pohybu životní nadšení². Rozlišuje víru naivní (známou také jako „důvěřivost“) a vírou násilnou a fanatickou. Žádnou z nich nelze přijmout, protože jedna otevírá dveře náhodě a ta druhá vnucuje svou horečnatou krajinu. Zdůrazňuje, že opozice mezi vírou a vědou je falešná, protože obě mohou mít stejný směr ve prospěch růstu života. Věda potřebuje víru, aby podporovala úsilí o její rozvoj. Víra slouží životu, když otevírá budoucnost, když ji vkládám v sebe a v ty, kteří mě obklopují, a když dává životu směr k platnému jednání.

Pokračujeme v rozboru toho, co Silo řekl o víře. V projevu *Uzdravení od utrpení* z roku 1969 a na veřejných akcích v Evropě a v Asii roku 1981 zdůrazníme toto: vnitřní víra a vnitřní meditace je to jediné, co může ukončit násilí v tobě, v lidech okolo tebe a ve světě, který tě obklopuje.

Na akci v Bombaji řekl: kde není vnitřní víra, kde není víra v sebe sama, tam je strach; strach způsobuje utrpení; utrpení způsobuje násilí; násilí způsobuje ničení. A vyjasnil, že vnitřní víra je víra v sebe sama ve smyslu toho, že můžu přispět vývoji; a víra v možnosti změny v ostatních (i když existují vady).

Vrátíme-li se k *Vnitřní krajině*, tam Silo znovu důrazně připomíná, že život definuje rozporuplné nebo sjednocující jednání, a právě rozpor převrací život. K přeměně života nestačí vnitřní práce, je třeba úprava chování a k tomu je nutné probudit víru v to, že změna života, převráceného rozporu, je možná³.

Vnější víra

Víra je vnitřní síla, která se probouzí tváří v tvář životní nutnosti, tedy v situacích, které prožívám jako otázku života a smrti. Víra se také probouzí před potřebou budoucnosti, smyslu života nebo transcendence. Z pohledu směru vědomí k předmětu víry může tato víra být vnitřní nebo vnější.

Vnější víra je psychologický stav, ve kterém za příčinu vnitřní síly považuji předmět vědomí; vnější nebo vnitřní. Vědomí přisuzuje svou soudržnost a sílu jednomu ze svých obsahů.

Víra je vnější, pokud věřím, myslím si nebo cítím, že síla této víry pochází z nějaké představy vědomí nebo z nějakého předmětu mimo něj. Víra není vnější, protože věřím v něco vnějšího, ale protože věřím, že to něco vnějšího (nebo vnitřního) je to, co mi dává víru. Vnější víru zakouším jako vnitřní sílu, ale náleží předmětu víry a tento předmět ji poskytuje. Jinak řečeno: víra je vnější, když věřím, že předmět víry je její příčinou.

Máme ve zvyku ztrácet víru v instituce, jako je církvev, stát, politická strana nebo společenský lídr; je běžné ze dne na den přestat věřit v to oficiální; když se to stane, uzavíráme se do sebe a zůstáváme bez impulsu dát věci do pohybu. Jsou to případy, kdy byla víra externalizována a kdy jsme dané

---

² Silo, *Vnitřní krajina*, kap. XIV. Víra

³ Tamtéž, kap. XVIII. Změna

instituci nebo lídrovi přisoudili schopnost poskytovat nám vnitřní sílu; zklamali nás a teď jsme ochromení, „bez víry“.

Když se cítíme podvedeni a něco se uvnitř zlomí, ta zrazená víra je víra vnější. Věřili jsme, že síla jednání, víra, pocházela zvnějšku, od toho, kdo nebo co mě zradilo.

Vnější víra může existovat také ve vztahu k předmětům, které patří pouze do vnitřního světa⁴. Co se děje s vírou v ideál nebo v nějakého boha nebo v předka, který mě inspiruje? Ideál je představa budoucnosti. Tato představa se nachází ve vnitřním světě a může podněcovat moje činy. Ale pokud je víra v tento ideál vnější, bude růst nebo se vytrácet podle nestálého sledu úspěchů a selhání mého ideálu. Ale pokud pochopím, že představa mého ideálu soustřeďuje *mou* vnitřní sílu a pohání mě směrem k jeho naplnění, ale tento ideál sám o sobě nemá žádný speciální náboj, tento náboj totiž pochází ze mě samého, z mého nitra, a já jsem si „zvolil“, že tento náboj umístím právě sem, přibližuji se k vnitřní víře.

Když považuji svou vnitřní sílu za důsledek nějakého abstraktního a souhrnného pocitu, například Boha, a myslím si, že všechno, co se mi děje, i samotná víra jsou důsledkem tohoto Bytí, také stojíme před zmatením, které nazýváme vnější víra. Bůh tohoto typu víry nezabraňuje strachu a víra v Něj je prchavá; k jejímu upevnění se užívá různých triků rituálního nebo fetišistického typu; ale tato víra je pořád proměnlivá a nevyvíjí se směrem ke stavům vnitřní víry.

Takže, víra je vnější, pokud za příčinu nebo původ své víry považuji její předmět, bez ohledu na to, jestli patří do vnitřního, nebo vnějšího světa.

V případě vnější víry jsem chycený předmětem své víry, jinak řečeno jsem chycen představou vědomí. Události způsobují zklamání víry a já všechno tlačím, abych ji udržel, čímž zvyšuji vnitřní násilí. Ustavuje se vztah závislosti mezi psychikou a předmětem víry. Cítím, že pokud selže předmět víry, je ohrožena celá psychofyzická struktura.

Nepocituji přítomný strach, ale neustále roste spolupřítomný strach, kterému se snažím uniknout tím, že opakovaně zpřítomňuji, někdy kompulzivním způsobem, předmět své víry. Ve skutečnosti vnější víra nezabraňuje strachu, naopak – zvyšuje ho; a tento spolupřítomný strach v kterékoli životní krizi strhne zadržující zed', postavenou touto vnější vírou, a vtrhne do vědomí spolu se strachem a úzkostí.

Vnitřní víra

Vnitřní víra je záměrný čin, to znamená, že mu náleží svoboda a že orientuje psychiku směrem k něčemu vytouženému. Vnitřní víra, přesněji řečeno, je cenestetický pocit tohoto záměrného činu, který orientuje psychiku směrem k něčemu „vytouženému“. Stojíme před podstatně odlišnou vlastností, než je to, co běžně nazýváme víra, což se obecně vztahuje k vnější víře. Vnitřní víra není dar, není to nadání, ale životní energie, kterou mohu pocítovat a kterou mohu využít k „nabíjení“ určitých mentálních představ a k nasměrování svých činů *vytouženým* směrem.

---

⁴ Tento rozdíl mezi vnějším a vnitřním světem je spíše pedagogický, protože tak jako tak má každý předmět vnějšího světa svůj korelát ve vnitřní reprezentaci a v přesné pozici v prostoru zobrazování.

Vnitřní víra je záměrný čin, to znamená, že se k ní obracím skrze osobní rozhodnutí. Vnitřní víra se neprobouzí společenským tlakem, ani vzděláním, dokonce ani zjevením. Ve všech těchto případech dosáhneme pouze vnější víry, která má ve svém kořenu určitý stupeň, jemnější či hrubší, vnučení.

Vezměme na příklad víru v život. Jestli chceme, můžeme v sobě právě teď probudit tento akt víry v život; život, který prochází přes obtíže, který se násobí a rozšiřuje v nekonečných formách, ohrožen nespočtem okolností; život, který roste a vyvíjí se. Můžu v sobě cítit impuls života; v tomto impulsu zažívám sílu své víry. Stojíme před vnitřní vírou, probuzenou záměrně.

U vnitřní víry je tím zásadním vnitřní pocit nebo zkušenost víry. Ať už je představa, kterou nabývám vírou, jasně definovaná, nebo nejasná, vnitřní víra se vztahuje k pocitu síly nebo důvěry ve mě, a ne k pocitům potěšení nebo ujištění, které vyvolává vlastnictví této představy. Dokonce i nepřesnost předmětu víry nebo někdy obtíže s jeho definováním nebo nemožnost zachytit ho do nějakého konceptu mohou napomoci posílení či rozšíření pocitu vnitřní síly. Například víra v budoucnost. Budoucnost je otevřený horizont, neurčitý a nepřesný; nyní se snažím cítit, že vše půjde dobře pro mě, pro ostatní i pro společnost... Ten pocit doprovázejí různé představy; pozoruji, že „evokováním“ budoucnosti ve mně roste pocit sebe sama, mé energie, mé síly.

Vnitřní víra orientuje psychiku směrem k něčemu vytouženému. Toto „mnou vytoužené“ v případě vnitřní víry posiluje čin, který ho hledá, soustřeďuje vnitřní sílu, která si ho představuje; zdůrazňuje vnitřní pohnutí a ne svou materiální nebo duchovní „skutečnost“, dokonce ani vlastnictví nebo konkretizaci. Vnitřní víra neusiluje o potvrzení předmětu víry, ale o zkušenost sebe sama a o získávání stále větší samostatnosti, svobody a nezávislosti na předmětech, ke kterým se vztahuje. U vnitřní víry má předmět, ke kterému směřuji svou víru, tu mentální představa, kterou nabývám, tu zvláštnost, že místo toho, aby nasávala energetický náboj do sebe a přitahovala mé vědomí, spíš odráží pohled do mého nitra a já zažívám uznání víry nebo vnitřní síly.

Pomysleme například na někoho blízkého, komu bychom chtěli důvěřovat, nebo si přejeme, aby se mu ve všem dobře dařilo. Vybavuji si jeho obličej, jeho fyzický vzhled; možná se objeví i nějaké jeho vady, které ve mně vyvolávají pochybnosti o jeho schopnostech. Ale teď se *rozhodnu* dát v něj svou víru. V to nejlepší v tomto člověku, v to, co by v sobě mohl objevit, a v to, že může překonat jakoukoli obtíž ve svém životě. Propojuji se se svou vnitřní vírou a vztahuji ji k něčemu v tom druhém, co přesahuje jeho vnější vzhled ani to není spojeno s jeho kvalitami nebo chybami; směřuji svou víru k jeho vnitřnímu impulsu, který ho dovede velmi daleko a pomůže mu překonat nejrůznější problémy. Dal jsem do pohybu motor víry směřující k druhému člověku, pociťuji jeho blízkost a nárůst vnitřní víry.

Toto „mnou vytoužené“ má na jednu stranu citový náboj, zahrnující jistý druh milostných pocitů, ale hlavně má charakteristický znak „svobody“: „protože ano“, protože tak to chci. Toto chtění je svobodomyšlný čin, vychází z nitra. Mnou vytoužené je tím, čím je, protože soustřeďuje citový náboj, ale zároveň po něm toužím bez jakéhokoli nucení, bez povinnosti.

Na druhou stranu, to vytoužené se nevztahuje k nějaké věci, kterou si беру a vlastním ji. To vytoužené, cíl aktu víry, je také subjektem svobody. To, po čem toužím, není věc; vytoužený může být člověk nebo bůh, tedy záměry mimo mě. To vytoužené ne ve smyslu toho, co si přejí, ale ve smyslu toho „milovaného“. Akt víry se vztahuje k „tomu druhému“, který (které) je nezávislý na mně a má možnost

přijmout mě, zvolit si mě, nebo ne. To, po čem toužím ze své víry, nemůžu vlastnit, nutit ani si přivlastňovat, protože je také „svobodou“. To vytoužené, „to druhé“, zakouším jako něco nepřesného, nepředvídatelného; není to něco, co „je“, protože jeho bytí uniká pokaždé, když ho definuji; jde o něco, co má vlastnost procesu, změny; to vytoužené se ukazuje, odhaluje, vytváří.

Kdyby to vytoužené bylo dospět k lidské společnosti zabývající se vymýcením chudoby, nemocí a násilí z celého lidstva, nyní se rozhodnu probudit víru v to, že tento ideál je možný. Apeluji na něco niterného, co mi umožňuje věřit v tuto možnost, snažím se spojit se snahami nadšených mužů a žen, kteří otevírali cesty, když vše vypadalo zavřeně; vybavuji si je, vzpomínám si také na své vlastní snahy vymanit se ze strádání; chvíle sblížení s ostatními, abychom bojovali bitvy, které se zdály nemožné. Tyto myšlenky mi přinášejí pocit mé vnitřní síly, tento dosud vzdálený ideál dává život síle a zvětšuje mou víru.

Vnitřní víra je tedy záměr, který cítím, který orientuje vědomí směrem k tomu druhému, které „chce samo“, aniž já mohu zasáhnout do jeho rozhodnutí, a tím, že v něm zároveň rozpoznávám svůj záměr, cítím nárůst vnitřní síly, uznání sebe sama a možnost otevřenou do budoucnosti.

Víra v sebe sama

Víra v sebe sama se ukazuje jako pocit, který člověk má ve svém nitru; jako intimita mě samého, která mě doprovází a která nezávisí na mých úspěších, na mých ziscích, na mých selháních a dokonce ani na mých problémech nebo chybách.

Víra v sebe sama není sebe-potvrzení. Není to vychvalování mých vlastností. Není to lpění na nějakém přesvědčení nebo identitě. Víra v sebe sama kvete, když zpřetrhám pouta své identity a přijmu, že nevím, kdo jsem; a tak poslepu v tichu nekonečné noci cítím impuls vlastního záměru.

Když se víra stane vnější a vědomí je chyceno předmětem víry, ztrácí se kontakt se sebou samým. Tato ztráta komunikace se sebou samým je zároveň ztrátou vnitřní víry. Tváří v tvář výzvám a cílům, kde se musíme vzdát, dostat standardu nebo předvést úspěchy, často vstupujeme do stavu kompulze, ve kterém se kompulzivně objevuje strach z neúspěchu, a my cítíme úzkost a stud pod pohledem ostatních, kteří stále ještě věří, že bychom mohli splnit zadání. Panika, kterou v nás vyvolává scénář budoucnosti, je někdy taková, že ji odpojíme a snažíme se přesvědčit sami sebe, že ten cíl je pro nás vedlejší; a tento rozpor zvětšuje úzkost.

I v této situaci naprosté kompulzivnosti pod pohledem ostatních, na jejichž souhlasu závisím, abych mohl být v rovnováze, mohu přivolat svou vnitřní víru. Nejdřív to bude velice náročné, protože kontakt s nitrem je zablokovaný, jsem zcela mimo sebe. Všechny psychologické prostředky, které mi v jiných chvílích pomáhaly, se přemístily ven.

Pokud se dokážu na chvíli zastavit, cítit svůj dech, se soucitem pozorovat stav úzkosti, ke kterému jsem tažen; možná si dokážu uvědomit, že to, co v tuto chvíli potřebuji nejvíc, je jít „k sobě“. Potřebuji vstoupit do kontaktu s tím, čím jsem v nejhlubším nitru. S tím, co se mnou už roky žije, co mě doprovázelo v různých etapách mého života. Musím znovu rozpoznat to, co mě pohání, a spojit se se „skutečným důvodem“, proč dělám to, co dělám. Tento hluboký důvod nemá nic společného s pohledem ostatních. Jsem od sebe daleko, ale právě proto mohu rozpoznat „skutečnou potřebu“ přiblížit se k sobě, najít svůj střed, své nejhlubší já. Tyto myšlenky mě pozvolna vedou k navázání

kontaktu se sebou samým; mohu to posílit tím, že se nadechnu, přivedu vzduch k srdci a požádám o to, abych se přiblížil vnitřní jednotě a vzdálil se od rozporu. Vrátil jsem se k sobě a vnitřní víra povede můj osud.

Tím, že se k sobě vrátím, tím, že oživím svou vnitřní víru, mé jednání znovu získá střed, svůj záměrný původ, osvobodí se od vnějších tlaků a přijme vnitřní závazek, který ho podněcuje.

Víra v sebe sama se přenáší na ostatní, u nichž také mohu pozorovat, jak snadno ztrácejí sami sebe a možnost vrátit se do sebe; díky své vlastní zkušenosti chápu, že ten druhý tím, že obnoví víru v sebe, obnoví také svou svobodu, svůj střed a smysl svého jednání.

Ať už se ten druhý nachází v jakékoli neklidné situaci, může znovu získat svou vnitřní víru; pohled na možnost změny toho druhého posiluje mou vlastní víru, která se vyjádří v činech, které přispějí k jeho osvobození. Spolupřítomnost víry ve změnu toho druhého vede mé činy tímto směrem, což zpětně vyživuje mou vlastní víru a vnitřní jednotu.

Víra v transcendenci

V poznámce č. 4 v *Knize Komunity* a v *Mexické deklaraci* z roku 1980 mluví Silo o víře v transcendenci. Popisuje psychologický stav člověka ve vztahu ke vzdálenosti, v níž se nachází vzhledem ke zkušenosti transcendence. Popisuje stupnici k rozlišení stavů vědomí, týkajících se víry v transcendenci; v každém z těchto stavů, na každém z těchto schodů, se člověk může nacházet povrchně, nebo s větší hloubkou. Silo upozorňuje na proměnlivost víry, kterou někdy máme a jindy ne; občas je to nepochybná jistota, občas naprosté zapomnění sebe sama. Tato nestabilita víry se ohlašuje už ve *Vnitřním pohledu*, kde ukazuje stav nesmyslnosti, v němž se nachází lidské vědomí.

Silo popisuje jako nejprobuzenější a nevědomější stav víry to, člověk získá „skrze zkušenost nevyvratitelný důkaz transcendence“. Nabízí své osobní svědectví toho, že je možné přímo získat tuto zkušenost, a dodává, že když ji prohlubujeme, činy směřují k pomoci ostatním v tom, aby i oni v sobě mohli pocítit své nesmrtelné bytí; tato pomoc bude taková, pouze pokud se zavrhne jakýkoli záměr o vnucování vlastních jistot⁵. Nejvyšší stav víry na této stupnici je tedy ten, který je založen na přímé zkušenosti transcendence; víra podložená zkušeností se velmi liší od víry dosažené vzděláním nebo tradicí; víra, která pochází z přímého kontaktu se sebou samým, je niternější než přání mít víru nebo přání mít zkušenost tohoto druhu; je velký rozdíl mezi tím mít zkušenost transcendence a tím intelektuálně přijmout, že je to možné. Na nejvzdálenějším stupni této škály a jakoby na druhém pólu je nihilismus, který popírá jakoukoli možnost transcendence.

Silo nás také upozorňuje, že víra není něco, co člověk má, nebo nemá, ale něco, co se získává, co roste, nebo slábne podle koherence činů, pocitů a myšlenek. Až sem jeho slova.

Smrt je zásadní událostí v lidském životě. Již od velmi nízkého věku je sebevražda považována za možnost osvobození se od veškerého zla existence. Potom žijeme s vírou, že smrt je něco, co se stává ostatním. Když zemře někdo, koho jsme milovali, jsme šokováni a nic z toho, čemu jsme věřili a co

---

⁵ „A tak ve shodě s tím, co jsem již řekl, přiznávám před vámi svou víru a jistotu založenou na zkušenosti, že smrt neuzavírá budoucnost. Že smrt naopak mění dočasný stav naší existence, aby ji vyslala blaženě k nesmrtelné transcendenci. Nevnučuji nikomu svou jistotu ani svou neochvějnou víru. A žiji společně s těmi, kteří se nacházejí v jiných stavech vzhledem ke smyslu, považuji však za svou povinnost solidárně ostatním nabídnout poselství, které podle mě člověka osvobozuje a činí ho šťastným.“ – Silo, *Mluví Silo* (Smysl života)

jsme o tom říkali, se neudrží. A pak se navrátí rovnováha a žijeme s tím, že „víme“, že umřeme, ale „věříme“, že se nám to ještě nestane; běžíme a vzdalujeme vědomí od konečnosti.

Víra v transcendenci má různou intenzitu podle zkušeností, na kterých je založená. Pokud je má zkušenost nejistá a má víra se zakládá na tom, co mi říkali nebo co jsem četl, zakymácí se před každou obtíží. Pokud je víra v život po smrti snem kompenzujícím strach ze smrti, její síla nebude větší, než když doufám ve výhru v loterii, abych vyřešil svou ekonomickou nejistotu; pokud moje víra stojí na kulturním dědictví, bude mít váhu tradice, ale zavrává tváří v tvář životní krizi.

Smrt je skutečnost, kterou vnímají všechny smysly; nepřítomnost těla, které tu dřív bylo, je také každodenním vjemem. Tuto smyslovou zkušenost smrti je možné vyvrátit pouze akumulací tak přímých a nepochybných zkušeností, jako je ta smyslová. Má přesvědčení jsou daná, vrstva logiky, ve které se rozvíjím; mohou je změnit pouze zásadní a opakované zkušenosti; opakované kvůli tomu, že setrvačnost systému přesvědčení má tendenci je zachovávat. To, čemu „věřím“, je „skutečnost“; přesvědčení má moc prosit subjektivitu svou „pravdou“ a vnímat ji jako „skutečnost“. Abych změnil to, čemu věřím ohledně smrti, musím to cítit jako potřebu a musím dosáhnout zkušeností, které mi s přímým důkazem ukážou to transcendentní v nitru člověka.

Vnější víra v transcendenci odkáže tento prožitek nebo tuto možnost k některému z obsahů vědomí. Obecně to bude Bůh nebo nějaká jiná duchovní bytost, v jejíž „vůli“ se přesune přístup k nesmrtelnému.

Běžně zapomínám na sebe, na svou existenci a její časovost; v tomto zapomnění není moc důležité, jestli je moje víra vnější, nebo vnitřní. Ale když se naplno ukazuje smrt, je to důležité. Pokud je víra vnější, obrátím se k obsahu vědomí, který jsem obdařil schopností vyřešit tato témata. Pokud potřeba, která motivuje toto vzývání víry, dá do pohybu instinktivní síly sebezáchovy, je možné způsobit posun běžného já, vědomí se inspiruje a odpoví z tohoto „inspirovaného“ stavu potřebě, která ho pohání. Tím se uzná platnost předmětu vnější víry a posílí se pocit, že vnitřní síla pochází zvenčí. Předmět víry bude příčinou víry.

Toto nám ukazuje, že vnější víra má jistý účinek. Pravděpodobně došlo k posunutí běžného já nebo k nahrazení já jinou představou vědomí, bytostí, kterou může být bůh, průvodce nebo duch, předek nebo nějaký jiný obsah vědomí. Každopádně vnější víra se potvrzuje „skutečností“ získané zkušenosti. Ale tato vnější interpretace víry má také svou past, protože následně bude inspirace směřovat k tomu, že ji zablokují rituály a pověry, a ona nebude moci pokračovat k vyšším stavům vědomí.

Strach ze smrti je neustále spolupřítomný a v některých situacích, celkem dost běžných, překračuje mlhu, která ho utiňuje, a proniká pod chvějící se kůži mé existence. Na základě vnější víry se uchýlím k té Bytosti, která je předmětem mé víry. Budu ji vzývat a vnímat její přítomnost, čímž zabráním tomu, aby strach ze smrti opustil spolupřítomnost, a pocítím určitý klid. Potřebuji ale, aby tam strach zůstal a nevstoupil na pole přítomnosti. Pomocí modliteb a opakování si budu vynucovat přítomnost této Bytosti, protože díky tomu, že budu zaneprázdněný jejím přivoláváním, se strach ze smrti zmenší. Smrt zůstává mimo dosah mé pozornosti, ale zůstává v oblasti spolupřítomnosti. Soustředění na předmět víry, „vlastníka“ síly nesmrtelnosti, blokuje obsahy spojené se smrtí; nejen ty týkající se samotné smrti, ale také rozpadlé obsahy, které v tvář konečnosti získávají na důležitosti; strach ze smrti nezmenšuje,

ale naopak zvyšuje svůj tlak jako reakci na sílu, kterou vyvíjím, abych mu zabránil vstoupit do oblasti mé pozornosti. Při jakékoli nepozornosti nebo krizi vytryskne strach ze smrti ze spolupřítomnosti a zaujme střed vědomí, které ve smrt uvěří.

Studujme ten samý strach z pohledu vnitřní víry.

Ve chvíli potřeby probudíme vnitřní víru. Chvíle potřeby není pouze, když nastane nehoda, protože smrt je neustálou spolupřítomností existence. Stačí, když se uvedu do situace, v níž se přiblížím časovému horizontu své konečnosti, aby se ve mně odkryly základní potřeby. Zatímco se přibližuji k intuici dočasnosti své existence, ukazují se mi neuzavřená témata, která mám se svými milovanými, smysl, nebo nesmyslnost, jednání, které denně uskutečňuji, nepochopitelnost bytí. Toho všeho si v každodenním životě většinou nevšímám nebo tomu dávám rychlou odpověď vycházející ze získaných přesvědčení. Ale nyní se vydávám jinou cestou: s laskavostí, ale rozhodně, cítím přítomnost své smrti, začínám si uvědomovat svůj čas, svou konečnost. Pozoruji a přijímám nejistotu, která doprovází tyto myšlenky. Nechávám se ovládnout pocitem nevědomosti před tématy, u kterých jsem až dosud usiloval o to, aby se mě netýkala, abych se jich rychle zbavil pomocí klišé nebo naivní víry; mohu také pozorovat, jak se snažím vymýtit tyto myšlenky, které mě přibližují mé vlastní smrti, vynucováním přesvědčení, vnučováním tohoto přesvědčení mému vědomí s jistým fanatismem. Když uvolním napětí, která vznikají, když se přibližuji ke své smrti, cítím se pohlcen pochybami a nevědomostí, cítím neobvyklou nevolnost, úzkost, která mě děsí tím, že zůstane napořád; ale teď stojím před skutečnou potřebou mého bytí. Před touto potřebou mě samého, tebe, všech, něčeho... hledám ve svém nitru vnitřní víru; napínám sluch a vnitřní pohled.

Svržený do vlastního nitra unikám co nejdál za svou úzkost. I když je pro mě těžké to přijmout, protože to popírá všechny předcházející myšlenky, cítím vnitřní sílu, která se neznepokojuje intelektuálním zmatkem, jistou citovou neutralitu, která se nerozechvěje při kymácení úzkosti mezi ano a ne; nacházím v sobě neočekávaný klid. Pozoruji, že mohu tento vnitřní klid přijmout, nebo ho degradovat, jako by klid byl jen zdánlivý a znepokojení skutečné. Když přijmu vnitřní víru, ona pocítí sebe samu, a i když nemá odpovědi, ví, že „ví“, a i když nemá vášeň, necítí ani strach. Tato přítomnost ve mně, byt' uprostřed bouře, odhaluje vnitřní sílu, která mě může vést směrem transcendentu a smyslu.

Když se rozhodnu probudit svou víru, cítím smrt přítomněji, nemá ovšem náboj strachu, ale pobídky. Registr (zkušenost) vlastní víry, tím jak se stává jasnějším nebo vědomějším, dává do pochybnosti „pravdu“ a fakt smrti. Smrt jako obsah vědomí ztrácí náboj díky tomu, jak roste zkušenost víry. Vnitřní víra je víra uvědomující si limity vědomí, ale pociťující v sobě něco, co těmto limitům nepatří. Vnitřní víra nepopírá propast, smrt nebo nicotu; ale pociťuje v sobě něco, co přežije. Nicota není předmětem aktu víry, ani k uznání, ani k zamítnutí; akt vnitřní víry jde jiným směrem, k tomu hluboce milovanému.

To „transcendentní“ není obsahem vědomí. Pokud se transcendentní stane předmětem vědomí, už není transcendentní. Naopak, tím že si uvědomuji své vlastní limity, to transcendentní roste a funguje jako spolupřítomnost. Větší vědomí mě samého vytváří vnitřní pocit středu, důvěry, „vnitřní víry“. Tento vnitřní pocit způsobuje změnu mých přesvědčení o těchto věcech. Smrt ztrácí náboj, nevypadá tak moc skutečně a něco obarvuje můj život radostí a smyslem. Ostatní, i ty, získávají zcela nový význam, spíš jako závazek než lhostejnost.

Růst vnitřní víry

Většinou si vůbec nevšímáme zásadní důležitosti jednání v poskytování koherence a jednoty existenci. Myšlení je důležité, pocity jsou důležité, ale jejich pohyblivost a proměnlivost neposkytují soudržnost, dokud nejsou upevněny ve světě skrze jednání. Je to právě jednání, které nakonec přináší hromadění síly a vnitřní jednoty, nebo slabosti a rozporu.

Vnitřní víra roste díky uznání „toho druhého“, cizího záměru, který nemohu vlastnit, ale který mohu milovat a dávat mu důstojnost. Ten záměr, který mi nepatří, mohu rozeznat v jiném člověku vedle mě, mohu ho pocítit ve svém vlastním nitru, mohu ho tušit v procesu lidstva od jeho přírodního počátku směrem k osvobození se od podmíněnosti a mohu se ho dotknout v zemi posvátného tím, že vnímám evoluční záměr, na kterém se podílím a který mi nepatří. Ale toto rozpoznání „toho druhého“ velmi brzy vyprchá v intelektuální pochopení nebo pocit dojetí, pokud skrze jednání nerozpoznám „toho druhého“, kterého nevlastním, ale kterého mohou činy odhalit. To odhalení svým projevením probudí pocity lásky a soucitu.

Význam jednání je tedy dán primárně jeho schopností zvětšit vnitřní víru a vnitřní jednotu, a ne jeho objektivními úspěchy. Vnější ukazatele jednání mají svou důležitost ve chvíli hodnocení a reflexe, ale nemohou nahradit existenciální význam růstu vnitřního míru, vnitřní síly a radosti z budoucnosti ve mně i v prostředí, které mě obklopuje. Když převrátím hodnotu jednání, pocítím rozpory a slabost a víra se promění ve vnější až k naivitě nebo fanatismu.

Jednání určené k uznání ostatních přináší růst víry a vnitřní síly. Nakolik to hlavní z mého jednání směřuje k ostatním, aby jim pomohlo zvětšit jejich vnitřní sílu, aby posílilo jejich vnitřní víru, aby rozšířilo jejich svobodu rozhodování, natolik toto všechno roste také ve mně.

Pochopili jsme něco málo o vnitřní víře a odlišili jsme ji od víry vnější, která stojí na myšlence, že předmět víry nebo přesvědčení je příčinou víry. Vysvětlili jsme vnitřní víru v její formě víry v sebe sama a víry v transcendenci.

Víru můžeme probudit tím, že se spojíme se skutečnou potřebou našeho života. A to se stane, když se nám ukáže blízkost smrti nebo nesmyslnosti; může to být náhodou, nebo protože se vědomě s laskavostí přibližujeme k myšlenkám o vlastní smrti a přijímáme nejistotu a strach, který to vyvolává. Rozpoznání mé potřeby je také rozpoznáním křehkosti, bloumající nesmyslnosti, budoucnosti useknuté smrtí. Skrze kontakt s touto potřebou se rozhoduji probudit svou vnitřní víru, cítit svou vnitřní sílu.

V tomto zvnitřnění nacházím vnitřní sílu a klid, kterému říkáme vnitřní víra. Vnitřní víru mohu směřovat k něčemu „vytouženému“, k něčemu, co miluji a co je zároveň svobodou. Toto vytoužené nebo milované, předmět mé víry, to „druhé“ (nebo ten „druhý“), k němuž směřuji svou víru, nemůže být vlastněno, protože to není něco, co je, ale něco, co se stále proměňuje a utváří tím, jak roste vnitřní síla; a tím, jak se v něm má víra ukládá, se zesiluje pocit sebe sama. Kontakt s energií a její rozpoznání mění přesvědčení, která mám ohledně života, druhých a transcendence.

V případě vnější víry může předmět víry způsobit náhradu běžného já předmětem víry a vědomí může být pohlceno touto bytostí nebo představou; vědomí v tomto transu dosáhne úrovně, z níž vycházejí odpovědi na jeho potřebu, ale zůstává chyceno v přesvědčení, že právě tato bytost nebo představa poskytuje a způsobuje víru.

Když se spojím s pocitem své vnitřní síly, pozoruji, že se vztahuje k určitým lidem, k určitým projektům nebo možným budoucnostem, ke kterým směřuji. Mohu také cítit sílu, s jakou se k nim upínám, a strach, který mám z toho, že mě tito lidé opustí nebo že se budoucnost, kterou si představuji, nenaplní. Nyní mohu pozorovat tuto závislost mé vnitřní síly na těchto možných budoucnostech. Pozorováním své spoutanosti a strachu vstupuji do niternějšího a klidnějšího prostoru a sleduji tyto náklonnosti s jistou neutralitou. Toto vnitřní umístění se může přeměnit v nový opěrný bod, jehož růst a posilování dává obnovující smysl životu a vede jednání směrem k osvobozujícímu cíli.

Syntéza studie o víře

Vnější víra

Vnější víra je psychologický stav, ve kterém se za příčinu vnitřní síly považuje nějaký předmět vědomí, ať už vnější nebo vnitřní. Vědomí připisuje svou soudržnost a sílu jednomu ze svých obsahů. Vnější víra je zažívána jako vnitřní síla, ale ta patří předmětu víry, který ji poskytuje. Jinak řečeno, víra je vnější, pokud věříme, že předmět víry je příčinou víry.

Vnější víra nezabraňuje strachu, naopak ho ve spolupřítomnosti zvětšuje. V kterékoli životní krizi vtrhne strach ze spolupřítomnosti do vědomí a zaplaví ho úzkostí. Abych zabránil tomu, aby mnou strach získal kontrolu, ponořím ho pomocí modliteb nebo jiného druhu opakování, které udrží mou pozornost připoutanou k předmětu víry. Ale tím, že nutím pozornost udržovat v přítomnosti předmět víry, strach roste na dně vědomí.

Vnitřní víra

Vnitřní víra je záměrný čin, to znamená, že mu náleží svoboda a že orientuje psychiku směrem k něčemu vytouženému. Vnitřní víra, přesněji řečeno, je cenestetický pocit tohoto záměrného činu, který orientuje psychiku směrem k něčemu „vytouženému“. Stojíme před podstatně odlišnou vlastností, než je to, co běžně nazýváme víra, což se obecně vztahuje k vnější víře. Vnitřní víra není dar, není to nadání, ale životní energie, kterou mohu pociťovat a kterou mohu využít k „nabíjení“ určitých mentálních představ a k nasměrování svých činů *vytouženým* směrem.

Toto „mnou vytoužené“ v případě vnitřní víry posiluje čin, který ho hledá, soustřeďuje vnitřní sílu, která si ho představuje; zdůrazňuje vnitřní pohnutí a ne svou materiální nebo duchovní „skutečnost“, dokonce ani vlastnictví nebo konkretizaci. Vnitřní víra neusiluje o potvrzení předmětu víry, ale o zkušenost sebe sama a o získávání stále větší samostatnosti, svobody a nezávislosti na předmětech, ke kterým se vztahuje.

Akt víry se vztahuje k „tomu druhému“, který (které) je mimo mou kontrolu a je nezávislý na mé vůli. To vytoužené, „to druhé“, není něco, co „je“, protože jeho bytí uniká pokaždé, když ho definuji; jde o něco, co má vlastnost procesu, změny; to vytoužené se ukazuje, odhaluje, vytváří.

Vnitřní víra je záměrný čin, odpověď na potřebu, kterou pociťuji jako životně důležitou, otázku života a smrti; jinými slovy jako potřebu budoucnosti a smyslu. Vnitřní víra se neprobouzí společenským tlakem, ani vzděláním, dokonce ani zjevením. Ve všech těchto případech dosáhneme pouze vnější víry, která má ve svém kořenu určitý stupeň, jemnější či hrubší, vnucení. To vytoužené mou vnitřní vírou

nevytváří závislost nebo úzkostné vlastnictví, ale místo toho odráží pohled do mého nitra a já zažívám uznání své víry nebo vnitřní síly.

Víra v sebe sama není sebe-potvrzení. Není to vychvalování mých vlastností. Není to lpění na nějakém přesvědčení nebo identitě. Víra v sebe sama kvete, když zpřetrhám pouta své identity a přijmu, že nevím, kdo jsem; a tak poslepu v tichu noci nehybných hvězd cítím impuls vlastního záměru. Toho, co jsem, „toho jiného“, co mi nenáleží, a přece žije ve mně.

Vnitřní víra je tedy záměr, který orientuje vědomí směrem k tomu druhému, které „chce samo“, aniž já mohu zasáhnout do jeho rozhodnutí, a tím, že v něm zároveň rozpoznávám svůj záměr, prožívám ho; cítím nárůst vnitřní síly, uznání sebe sama a možnost otevřenou do budoucnosti.

Víra v transcendenci

Vnější víra v transcendenci přenáší prožitek nebo možnost nesmrtelnosti do vůle Boha, nějaké duchovní bytosti nebo do nějakého jiného druhu obsahu vědomí.

Strach ze smrti je neustále spolupřítomný a v některých situacích, celkem dost běžných, překračuje mlhu, která ho utiňuje, a proniká pod chvějící se kůži mé existence. Na základě vnější víry se uchýlím k té Bytosti, která je předmětem mé víry. Budu ji vzývat a vnímat její přítomnost, čímž zabráním tomu, aby strach ze smrti opustil spolupřítomnost, a pocítím určitý klid. Budu svou mysl nutit, aby zůstala v přítomnosti té Bytosti, protože díky tomu, že budu zaneprázdněný jejím přivoláváním, se strach ze smrti zmenší. Strach ze smrti zůstává mimo dosah mé pozornosti, ale roste v oblasti spolupřítomnosti. Nezmenšuje, ale naopak zvyšuje svůj tlak jako reakci na sílu, kterou vyvíjím, abych mu zabránil vstoupit do oblasti mé pozornosti. Při jakékoli nepozornosti nebo krizi vytryskne strach ze smrti ze spolupřítomnosti a zaujme střed vědomí.

Víru vnitřní a vnější nerozlišuje předmět aktu víry. Ale v jednom případě je směr vědomí postaven před kontakt s vnitřní silou a oprostí se od předmětu víry, pochopí předmět víry jako lešení spirituální konstrukce, nahraditelný na každém evolučním kroku; a v druhém případě, v případě vnější víry, utvrzuje a vychvaluje předmět víry a považuje ho za příčinu víry. Každopádně je nutné vyjasnit, že i v případě vnější víry, pokud stojíme před skutečnou potřebou, která dá do pohybu instinktivní síly sebezáchovy, je možné způsobit posun běžného já a vědomí odpoví z tohoto „inspirovaného“ stavu potřebě, která ho pohání. Tím se uzná platnost předmětu vnější víry a posílí se pocit, že vnitřní síla pochází zvenčí.

Pokud naopak probudím svou vnitřní víru, přijímám nejistotu toho, že neznám odpovědi. Nechávám se ovládnout pocitem nevědomosti před tématy, kterým jsem se až dosud snažil uniknout, rychle se jich zbavit pomocí naivní víry; nebo jsem se občas snažil vymýtit tyto myšlenky pomocí nucených modliteb a opakování. Když jsem pohlcen pochybami a nevědomostí, neobvyklou nevolností, úzkostí, která mě děsí tím, že zůstane napořád; odhalují mi, že stojím před skutečnou potřebou mého bytí. Tehdy se obracím ke své vnitřní víře.

Svržený do vlastního nitra unikám co nejdál za pocity. I když je pro mě těžké to přijmout, protože to popírá všechny mé předsudky, cítím vnitřní sílu, která se neznepokojuje intelektuálním zmatkem, cítím jistou citovou neutralitu, která se nerozechvěje při kymácení úzkosti mezi ano a ne; nacházím v sobě

neočekávaný klid, který mohu přijmout, nebo ho degradovat, jako by byl jen zdánlivý. Vnitřní víra pociťuje sama sebe, a i když nemá odpovědi, ví, že „ví“, a i když nemá vášeň, necítí ani strach. Tato přítomnost ve mně, byť uprostřed bouře, odhaluje vnitřní sílu, která mě může vést směrem transcendence a smyslu. Vnitřní víra nepopírá propast, smrt nebo nicotu; ale pociťuje v sobě něco, co přežije.

Růst vnitřní víry

Nikdy si dostatečně nevšímáme prvenství jednání v dávání koherence a jednoty existenci. Myšlení je důležité, pocity jsou důležité, ale jejich pohyblivost a proměnlivost neposkytují soudržnost, dokud nejsou upevněny ve světě skrze jednání. Je to právě jednání, které nakonec přináší hromadění síly a vnitřní jednoty, nebo slabosti a rozporu.

Vnitřní víra roste díky uznání „toho druhého“, cizího záměru, který nemohu vlastnit, ale který mohu milovat a dávat mu důstojnost. Ten záměr, který mi nepatří, mohu rozeznat v jiném člověku vedle mě, mohu ho pociťovat ve svém vlastním nitru, mohu ho tušit v procesu lidstva a mohu vnímat evoluční záměr, na kterém se podílím, a dotknout se země posvátného. Ale toto rozpoznání „toho druhého“ velmi brzy vyprchá v intelektuální pochopení nebo pocit dojetí, pokud skrze jednání nerozpoznám „toho druhého“, kterého nevlastním, ale kterého mohou činy odhalit.

Význam jednání je tedy dán primárně jeho schopností zvětšit vnitřní víru a vnitřní jednotu, a ne jeho objektivními úspěchy. Vnější ukazatele jednání mají svou důležitost ve chvíli hodnocení a reflexe, ale nemohou nahradit existenciální význam růstu vnitřního míru, vnitřní síly a radosti z budoucnosti ve mně i v prostředí, ve kterém se rozvíjím. Když převrátím hodnotu jednání, pociťuji rozpory a slabost a víra se promění ve větší až k naivitě nebo fanatismu.

Pochopili jsme něco málo o vnitřní víře a odlišili jsme ji od víry vnější, která stojí na myšlence, že předmět víry nebo přesvědčení je příčinou víry. Vysvětlili jsme vnitřní víru v její formě víry v sebe sama a víry v transcendenci.

Víru můžeme probudit, když se nám ukáže blízkost smrti nebo nesmyslnosti; to se může stát náhodou, nebo protože se vědomě s laskavostí přibližujeme k těmto myšlenkám a přijímáme nejistotu a strach, který to vyvolává. Rozpoznání mé potřeby je také rozpoznáním křehkosti, bloumající nesmyslnosti, budoucnosti useknuté smrtí. Skrze kontakt s touto potřebou se rozhoduji probudit svou vnitřní víru, cítit svou vnitřní sílu.

V tomto zvnitřnění nacházíme vnitřní sílu a klid, kterému říkáme vnitřní víra. Vnitřní víru mohu směřovat k něčemu „vytouženému“, milovanému. To „druhé“ (nebo ten „druhý“), k němuž směřuji svou víru, nemůže být vlastněno, protože to není něco, co je, ale něco, co se stále proměňuje a utváří tím, jak roste vnitřní síla; a tím, jak se v něm má víra ukládá, se zesiluje pocit sebe sama. Kontakt s energií a její rozpoznání mění přesvědčení, která mám ohledně života, druhých a transcendence.

Když se spojím s pocitem své vnitřní síly, pozoruji, že se vztahuje k určitým lidem, k určitým projektům nebo možným budoucnostem, ke kterým směřuji. Mohu také cítit sílu, s jakou se k nim upínám, a strach, který mám z toho, že mě tito lidé opustí nebo že se budoucnost, kterou si představuji, nenaplní. Nyní mohu pozorovat tuto závislost mé vnitřní síly na těchto možných budoucnostech. Pozorováním své spoutanosti a strachu vstupuji do niternějšího a klidnějšího prostoru a sleduji tyto náklonnosti s jistou neutralitou. Toto vnitřní umístění se může přeměnit v nový opěrný bod, jehož růst a posilování dává obnovující smysl životu a vede jednání směrem k osvobozujícímu cíli.